

UTVECKLING AV ÖVERNATTNINGSMÖJLIGHETER FÖR PADDLARE I KÅLLAND OCH EKENS SKÄRGÅRDAR

Sammanställning av föreslagna platser

Rapport 2014:5

Aktiviteten genomfördes i projekt ”Paddling i biosfärområdet”

Projektledare: Ove Ringsby, Biosfärkontoret

Författare: Ove Ringsby, Biosfärkontoret

Layout: Johanna Olsson, Biosfärkontoret

Foto: Biosfärkontoret om inte annat anges.

FÖRESLAGNA PLATSER FÖR UTVECKLING AV ÖVERNATTNINGSMÖJLIGHETER FÖR PADDLARE I KÅLLANDS OCH EKENS SKÄRGÅRDAR.

Nedan redovisas förslag till lämplig lokalisering för övernattningsplatser för paddlare i Kållands och Ekens skärgårdar.

Avsikten med förslaget är att skapa förutsättningar att utveckla kanotturism genom att möjliggöra enkla övernattningsställen av typen krake (krakar är enkla hyddor av typen täkt vindskydd, inredda med enkla britsar och låsbar dörr, som utformas utifrån lokal tradition på Kållandsö) eller vindskydd. Tanken med krakar är att de möjliggör bokning mot betalning och därmed kan bidra till att ge kommersiellt underlag som kan säkerställa driften, och att öka områdets attraktionskraft för turism, eftersom det möjliggör att sälja paddlingspaket med förbokad övernattningsalternativ, är tänkt att svara för drift och tillsyn av övernattningsplatserna och ta hand om intäkterna som ett sätt att täcka sina kostnader för detta.

Exempel på hur en krake kan se ut

Utformningen ska vara mycket enkel och ska endast fungera som tillfälligt boende i anslutning till friluftsliv.

Som komplement eller alternativ till föreslagna krakar föreslås vindskydd. Vindskydd är öppna lägerplatser som är svårare att ordna fungerande bokningssystem för, men som innebär mindre tillsynsbehov och som lättare smälter in i känsliga miljöer. Övernattningsplatserna ska företrädesvis anordnas på platser där viss service redan finns, som toalett och sophantering. Om sådan service saknas ska detta etableras i samband med ev. etablering

Att skapa övernattningsplatser kräver dispens från strandskyddslag och kan innebära risk att allmänhetens tillträde till skärgården äventyras. Syftet med strandskyddet är att trygga allmänhetens tillgång till strandområden och att bevara goda livsvillkor för djur och växtlivet på land och i vatten. Strandskydd gäller inom 300 meter från stranden. Länsstyrelsens beslutar om dispenser inom skyddade områden /reservat) för övriga platser beslutar kommunen. Naturupplevelsen är själva förutsättningen för möjligheten att utveckla en attraktiv kanotturism i området. Det är därför av största vikt att placeringen av krakar resp. vindskydd noga övervägs så att störningar för växt och djurliv undviks. Utformningen måste också göras på ett sådant sätt att tillgängligheten inte begränsas genom att de platser som anordnas upplevs som privatiserade.

De föreslagna placeringarna ska utgå från följande kriterier:

1. Attraktivt läge för paddlare
2. Icke störningskänslig natur
3. Tillgänglig service i form av toaletter, renhållning etc.
4. Ägare med positiv inställning gentemot friluftsliv.
5. Lättillgänglighet för skötsel och underhåll.

ÖVERNATTNING FÖR PADDLARE

Befintliga anläggningar

1. Naturum, Hotell
2. Läckö Camping
3. Läcköstugorna
4. Navens kajak, Stuga
5. Flarken, Krake (lillstuga)
6. Snickartorpet, Vindskydd
7. Källstorp, Krake
8. Läcköstrand, Penisonat camping, B&B vandrarhem
9. Udden, Pingstförsamlingens anläggning

Föreslagna nya platser

10. Stor Eken, Vindskydd
11. Billingsön, Vindskydd
12. Ersbäcken/Sandviken, Förråd ev.ombyggnadsmöjlighet
13. Naven, Stuga
14. Nore udde, Krake
15. Roparudden, Vindskydd
16. Lilla Lindön, Vindskydd
- 16b. Alterantiva placeringar: Udden Frösviken eller Råholmens sydspets, Krake

BESKRIVNING AV ÖVERNATTNINGSSALTERNATIV

Befintliga anläggningar

Befintliga anläggningar för övernattning inom räckhåll från stränderna ska naturligtvis i första hand lyftas fram och synliggöras. De anläggningar som bedöms intressanta i sammanhanget har markerats på bifoga karta med nummer 1-8.

1. **Naturum Vänerskärgråden – Victoriahuset** -Nybyggt hotell
2. **Läckö camping** -Camping och stugor i anslutning till slottet
3. **Läcköstugan** -Stuguthyrning
4. **Navens kajak o bastuflotte** -Stugor samt kajakuthyrning
5. **Flarken** -Lägerplats som ägs av Skara stift och hyrs av Kyrkans unga. Vid platsen finns en krake som f.n. används som förråd samt en mindre stuga (f.d. bryggghus?) Båda dessa byggnader kan behöva viss renovering för att vara användbara som övernattningsalternativ.
6. **Källstorp** -Nyanlagd krake vid Källstorps friluftsområde
7. **Snickartorpet** -Vindskydd 2 st. och en äldre stuga som främst används för förvaring av kanoter. Stugan ägs av Lidköpings kommun upplåts till Friluftsfrämjandet, fågelklubben och Naturskyddsföreningen. Ett förslag om ev. nybyggnad av förråd för att möjliggöra upplåtsle av huset för övernattning har väckts. Kanotuthyrning
8. **Läckö Strand** -Pensionat, B&B, vandrahem och camping på östra sidan av Kållandsö.
9. **Udden** -Pingstkyrkans anläggning är under återuppbyggnad efter brand 2009. Det kommer ev. finnas viss övernattningskapacitet som möjligen kan användas för turistiska ändamål om behov finns. I dagläget finns dock inga planer att använda anläggningen för uthyrning.

Föreslagna nya platser

Platserna redovisas i prioriterad ordning 10-16

10. Stora Eken

Närheten till naturum och skyddande vatten gör Stora Eken till en lämplig plats för utflykter och bad. Kållandsöprojektet arbetar med åtgärdsförslag. I förslaget ingår bl.a. byggande av två vindskydd på ön samt upprustning av vandringsleder. Jaktstugan har arrenderats av ett lokalt företag som har för avsikt att rusta upp den och använda den som ett övernattningsalternativ. På Stor eken kan det alltså bli två nya

alternativ dels en enklare övernattningsstuga dels vindskydd. Vid lokalisering och utformning ska hänsyn till behovet av fågelskydd beaktas.

Markägare: Statens Fastighetsverk. Överenskommelse klar

11. Billingsön

Billingsön har i pekats ut som en lämplig lokalisering för friluftslivsanordningar. I området finns flera naturhamnar. Det är en av få platser i Ekens skärgård där man kan få lä för alla vindar. Markägardiskussion pågår i positiv anda. Planen är att anordna vindskydd, och tältplats inom ramen för Kålladsprojektet.

Markägare: 6 fastigheter i samfällighet varav Lidköpings kommun är en.

12. Sandviken

Spårön ligger strategiskt och övernattningsplatser här bör kunna samordnas för användning av både paddlare och vandrare. Vid Sandviken finns ett befintligt f.d. båtförård i plåt som möjligen kan renoveras och användas som övernattningsmöjlighet eller ev. ersättas mot krake eller vindskydd

Markägare: Skara stift. Kontaktad och beredd att diskutera möjligheterna.

13. Navens fyr

Navens fyr ägs av Sjöfartsverket och är utarrenderat för privat bruk. Naven är ett attraktivt område med potential att utvecklas till ett värdefullt område för turism. Inom Kållandsögruppen har initiativ tagit till en separat utvecklingsplan. Ev. kan kommunalt förvärv vara aktuellt. Befintliga byggnader kan bli användbara för övernatting om förvärv sker.

Markägare: Sjöfartsverket. Dialog pågår mellan ägaren och kommunen.

14. Nore udde.

Vid udden norr om Nore finns en naturhamn på uddens östsida. Platsen lämpar sig som lägerplats för vandring, kajak och fritidsbåtar. Rester av en gammal vindskydd eller krake finns. Ny krake föreslås uppföras.

Markägare: Stig-Olof Johnsson. Kontaktad och beredd att diskutera möjligheterna.

15. Roparudden

Nytt vindskydd uppförs i Kållandsöprojektets regi.

Markägare: Statens fastighetsverk. Överenskommelse klar

16. Lilla Lindön

Ligger strategiskt inne i Ullersund. Bra stop för övernattnig vid flerdags paddling runt Kållandsö. Nytt vindskydd uppförs.

Markägare: Magnus Danielsson, Senäte gård. Kontaktad och beredd att diskutera möjligheterna.

16 b. Tänkbara alternativ ifall denna lokalisering inte är genomförbar är **udden vid Frösviken** eller **Råholmens sydspets**.

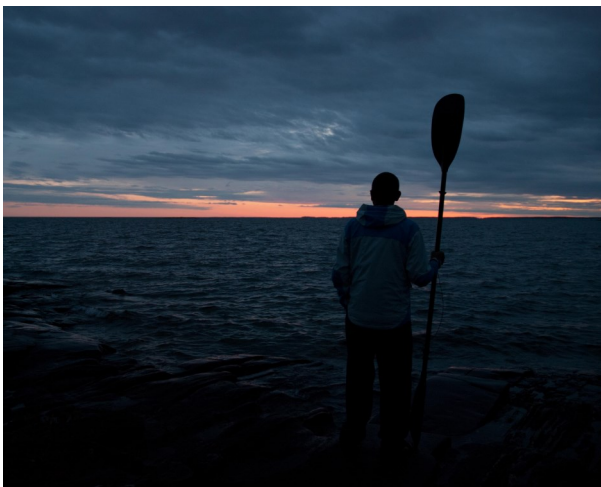

Foto: Fredrik Hedman

SAMMANFATTNING

Kållands och Ekens skärgård har goda förutsättningar för ökad paddlingsturism. Paddling är en av de aktiviteter som pekats ut av Visit Sweden som mycket intressanta för en ökad lansering på utlandsmarknaden. Förutsättningen för ökad paddlingsturism är att den naturupplevelse och relativa ostördhet som utgör själva grunden för intresset att paddla i dessa vatten inte urholkas. Skärgårdsmiljön är känslig, därför är det viktigt att turism och friluftsliv kanaliseras och styrs, så att minsta möjliga störning för växter och djur uppstår.

En annan viktig förutsättning är att det finns attraktiva övernattningsmöjligheter. Avsikten med denna studie är att undersöka befintliga resurser för detta syfte, samt att i de fall det bedöms nödvändigt och önskvärt föreslå lämpliga platser för nya. Utgångspunkten för förslaget är att i första hand använda befintliga anläggningar. Därför har förslaget främst inriktats på att stärka och bredda användningen av redan etablerade lokaliseringar, och att samordna föreslagna nyanläggningar med andra beslutade satsningar (Kållandsöprojektet).

Nya vindskydd föreslås på 4 platser varav tre (Roparudden, Stora Eken och Billingsön) ingår i Kållandsöprojektet. På två platser föreslås nya krakar (Nore och Sandviken). Utöver de insatser som görs i Kållandsöprojektets regi föreslås alltså ytterligare fyra

tänkbara lokaliseringar varav två innebär ändrad användning av befintliga byggnader (Båtförråd vid Sandviken och Navens fyr) Två platser är helt nya etableringar. (Krake vid Nore udde, samt vindskydd vid Lilla Lindön. Två alternativa placeringar där vindskyddet ev. kan bytas mot krake är Frösviken och Råholmens sydspets.)

Ev. nyetableringar skall göras efter noga övervägande av behov och möjlighet att säkerställa drift, och ska ske i samråd med aktuella markägare och kommersiella aktörer inom kanotturism i området.

Det råder i viss mening en målkonflikt mellan naturupplevelsens kvalitet, och exploatering genom anläggande av övernattningsplatser. Ett ökat antal anläggningar innebär risk att naturupplevelsen äventyras. Därför ska utbyggnad av sådan service prövas noga och endast ske på platser där störningsrisken är minsta möjliga. Det finns andra åtgärder i syfte att förbättra förutsättningarna för kanotturism som också är viktiga. Bl.a. kan det vara skäl att överväga Naturskyddsföreningen synpunkter gällande skyltade skyddade kajakpassager över farleder, sänkta hastigheter, särskilt i de inre delarna av skärgården, samt upprättande av "tysta områden".

Förslaget har utformats efter samråd med Lidköpings kommun, Kållandsöprojektet, Projekt Vänerslingan, Länsstyrelsen Västra Götaland, Naturskyddsföreningen Lidköping, Friluftsförbundet Lidköping samt Navens kajak och bastuflotte och Läcköstrand.

Projektet har genomförts med stöd från LONA-Lokala naturvårdssatsningen.

- BIOSFÄROMRÅDE VÄNERSKÄRGÅRDEN MED KINNEKULLE
- Biosfärkontoret, Box 77, 542 21 Mariestad
- info@vanerkulle.se, www.vanerkulle.se

